СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
ЧАСТЬ І. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.
Рік LIV. Ч. 117. Ню Йорк і Джерзі Сиґі, субота, 15. червня 1946. No. 117. New York and Jersey City, Saturday, June 15, 1946. Vol. LIV
ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807
Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016
THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

WASHINGTON D C

БУДЕ ПРИВЕРНЕНА ФІНАНСОВА РІВНОВАГА КРАЇНИ

Честер Бовлс, директор Економічної Стабілізації, висловився „з жалем" про зріст коштів прожитку, що є наслідком підвишки цін, заявляючи при цьому, що економічний лад країни був „небезпечно нарушений дефетистами та інфляціоністами, які намагались паралізувати контролю чиншів і цін". Говорячи про розвиток коштів прожитку в останніх місяцях, точніше від 14-го лютого, Бовлс признав, що політика рівноваги цін, потреба збільшення продукції товарів малого доходу та труднощі в харчовій проґрамі привели до деякого підвищення цін. Однак, каже Бовлс, це перший раз в історії війн, що американський народ не допустив до інфляції. Принаймні до цього часу. Він висловив переконання, що в найближчих місяцях можуть зайти ще деякі незначні зміни в контролі чиншів і цін, але в основному вартість доляра збереже свій теперішній рівень.

НАДЗВИЧАЙНИЙ КРОК!

Таком вважають те, що президент Труман прибув особисто на летунський майдан в Вашинґтоні, щоби попрощати секретаря стейту Бирнса, що відїзджав на конференцію закордонних міністрів у Парижі. Тим, як кажуть, додав він особливої ваги цій поїздці.

З БЕНКЕТУ НА СИРОТИ.

З бенкету, що його влаштувала Жіноча Секція при Злученім Українськім Американськім Допомоговім Комітеті в Ню Йорку, в готелі Пенсилвенія дня 12-го травня, було чистого доходу $2,650, які призначено на спровадження українських сиріт з скитальщини в Европі до Америки.

ВУГІЛЛЯ НА ЗАКАРПАТТІ.

З Ужгороду доносять, що на Закарпатті працюють дві вугільні шахти „Ільницька" і „Кремінна"

„РОШЕН РІЛІФ"-ОВИ КІНЕЦЬ.

Едвард С. Картер, предсідник агенції „Америкен Сосайеті фор Рошен Реліф, Інк." повідомляє, що ця організація перестане існувати з днем 31. грудня 1946, та що до цього часу вона вишле до Совєтів все, що є чи буде в неї на складі. Далі кажеться в бюлетені цеї організації, що робиться заходи, щоби поодинокі національні групи продовжали допомогову акцію Совєтам, як закінчиться акція „Рошен Реліф",

ЧЕРВЕНЬ ДЛЯ СКИТАЛЬЦІВ.

Комітет Українок Канади проголосив місяць червень — місяцем збірок на Фонд Допомоги для українських скитальців. У відозві кажеться, що це є „найважніша українська справа під сучасний мент", бо „коли ми з Канади і Америки за них не подбаємо, то не можемо сподіватись, щоб хто чужий за них подбав".

ПРЕКРАСНА ВИСТАВА.

Прикладом, як на цій землі популяризувати українське народне мистецтво, може стати вистава українського вишиття, влаштована в місті Торонто знагоди Другого Всеукраїнського Конгресу Комітету Українців Канади. Вистава, яку влаштувала жіноча секція Комітету, була приміщена на головній вулиці Йонг, а вікно відступила фірма „Сінґер Совінґ Машін Ко." Хто переходив попри це вікно, мусів завважити повно людей, що приглядались цій виставі, а вона була дійсно прекрасна під кожним оглядом. Жіночий вишиваний костюм робив незвичайно естетичне враження, а всі інші речі були дуже добре дібрані й розложені.

ТРЕТІЙ „СЛОВЯНСЬКИЙ КОНГРЕС".

Джордж Піринський, секретар „Американського Словянського Конгресу", проголосив, що в Ню Йорку відбудеться від 20-22 вересня б. р. „Третій Конгрес Американських Словян", на якому надіються репрезентантів з Европи і Полудневої Америки. Як відомо, це організація, що є контрольована комуністами, яка надуживає словянського імені для баламути американців словянського походження і ширення комунізму та піддержки всюди кремлінського режиму, чи таких його представників в інших краях, як Тіто в Юґославії, чи Берут у Польщі. Тепер обїзджає різні американські громади, що мають велике число словянського елементу, Леон Кшицкі, президент цього Конгресу, що вернув з відвідин Росії, Польщі та Юґославії й тепер розповідає про те, якими великими та славними людьми є Сталін, Тіто чи Берут, та який то чудовий порядок вони позаводили у своїх краях.

ТАКТИЧНИЙ СОВЄТСЬКИЙ МАНЕВР, ЧИ ВІДВОРОТ?

В Парижі знова починається конференція міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг, яку сміло можна вважати барометром міжнародньої політичної погоди. Перед місяцем подібна конференція не тільки ще не дала жадного результату, але ще більше поглибила розбіжності між Совєтами й Західними Союзниками. Конференцію треба було відложити на один місяць, залишаючи в Парижі відповідні комісії, що мали поодинокі справи прослідити й підготовити матеріял до теперішніх нарад. Ціллю конференції є створити відповідну базу до мирових договорів з переможеними народами. Тимчасом з Парижа повідомлюють, що представникам міністрів закордонних справ протягом одномісячних нарад не пощастило досягнути порозуміння ні в одній основній справі. Різнобіжности не тільки не усунено, але їх ще поглиблено, що теж виразно вказує на розбіжність інтересів західних потуг і Совєтського Союзу. Це виказали протягом минулого місяця теж інші події, головно політичні виступи міністрів закордонних справ Злучених Держав, Великої Британії й Совєтського Союзу. Але напередодні відновлення конференції міністрів у Парижі, американські кореспонденти з Москви повідомляють, що на підставі совєтської преси виробляється враження, що Совєтський Союз рішений не допустити до розбиття системи конференцій Чотирьох Потуг. Це, можливо, є наслідком гострої постави Англії й Америки, які загрозили, що на випадок дальшого спротиву Совєтів, вони рішені заключити мирові договори сепаратно. Совєтська преса все ще атакує англо-американський „імперіялізм", але висловлює думку, що в деяких другорядних справах Совєтський Союз готовий піти на уступки.

ДАЛІ „НАМІЧУЮТЬ" ВИДАВАТИ.

До найбільш чудацьких вістей совєтської пропаґанди належать ті, що мають інформувати про українське культурне життя. Тут постійно одно й те саме, що „намічено" видати чи зробити. Так і тепер знов проголошено цілий ряд „намічених" видань творів різних письменників, починаючи від „Кобзаря" Шевченка. Між іншим „намічено" випустити на екран кольорову фільму „Україна", а теж фільму з життя Миколи Лисенка. Теж „намічено" оформлення першого тому Української Радянської Енцикльопедії.

БЕРУТЬСЯ „ЛІКВІДУВАТИ БАНДЕРІВЦІВ".

Юнайтед Прес доносить з Праги, що совєтська армія розпочала наступ на „українські націоналістичні сили", що їй ставлять перешкоди в постачанню на Балкан. Наступ іде по широкій лінії. „Бандерівці", пищеться далі, носять мундури різних армій, а навіть і американської, та мають мати американську зброю, яку набувають на чорному ринку. Між тими „бандерівцями" є поляки, українці й німці.

До цеї новинки Юнайтед Прес додамо, що цього роду вісти поширюються тепер раз-у-раз, а походять вони з джерел, що намагаються при переданню тих вістей звязувати український визвольний рух з бандитизмом і антисемітизмом, бо так вони змальовують здебільша акцію „бандерівців", представляючи їх рівночасно як „українських націоналістів".

КИЇВ ВІДБУДОВУЄТЬСЯ.

Кореспондент Крисчієн Сайенс Монітор пише з Києва про відбудову столиці України. Каже, що дві третини міста незнищені, а решта відбудовується. Каже, що Хрещатик вже очищений, висфальтований, а хідники побілшені, і, як заповідають, він стане одним з найкращих бульварів в Европі. Кореспондент одушевляється природною красою Києва. Тільки бракує мяса, товщів, тощо. Далі описує пляни відбудови знищеної війною України, що наразі здійснюються поволи, бо нема матеріялів, а в сільськім господарстві бракує тракторів, коней і т. п. Нові жнива не дають надії навіть на те, щоби дістати 50% цього, що видавала Україна перед цею війною.

ЗНОВ НЕ ГОДЯТЬСЯ.

Совєти назвали словами Громика „трусом" підкомітет Ради Забеспеки Обєднаних Держав, що досліджував, чи еспанський режім ген. Франка є загрозою для світового мира. Підкомітет запропонував віддати рішення цеї справи Асамблеї О. Д., а Совєти проти цього.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Нікому нічого не належиться!

В канадійському часописі „Українські Вісти" поміщено статтю В. Ю. Кисілевського п. н. „Одиниця і громада", яка зачинається так:

„Громада великий чоловік, каже народня приповідка. Часто того, що не можна осягнути одинцем, легко можна добитися спільними силами".

Потім іде короткий образ цього, як добивалися спільними силами певних успіхів теж і канадійські українці старої ґенерації, як і з нового покоління. Заключення є таке, що вони ще не осягнули пропорціональної рівности з іншими національними ґрупами, а навіть з такою малою ґрупою як ісляндська. А головно тому, що навіть молодь пробивається „одинцем", зустрічаючи часто перпони не тільки від чужих, але й від „своїх". А треба би змагатись і осягати „спільними силами", памятаючи при цьому на таке:

„Ніщо так не шкодить, як доноси одних на других. Шкодить обом сторонам. Треба навчитися старого анґлійського принципу: Коли не хочеш сказати про когось нічого доброго, краще не кажи нічого".

А тепер до властивої теми, яку хочемо порушити:

„Саме нарікання, що українці в Канаді не мають того, що їм належиться", зовсім невмісне. Нікому ніщо не належиться. Все треба добувати своїм таланом, здібністю, витривалістю, але з другої сторони, коли, наприклад, ветеран старається дістати якусь посаду, на яку він надається, го попертя його прохання орґанізацією ветеранів дасть йому кращу можливість осягнути назначення, ніж він міг би це осягнути сам. Часом треба ще перемагати і упередження до „чужинців", яке нажаль ще не всюди перевелося. Коли такий випадок трапиться, треба мати когось, мати орґанізацію, яка постоялаб за своїм членом".

Оті завваги можна застосувати і до нашого життя в стейтах, хоч у Канаді їх легше здійснити, коли іде про попертя тих українців, що шукають місця у державній службі чи військовій, чи на політичному полі. У нас є процентово українців замало й надто вони розкинені. Та талан і витривалість дають і тут змогу вибиватись. А тут то там можуть допомогти молодим силам вибитись теж і наші орґанізації. Тільки біда, що з тих, що їм помагаємо нераз „спільними силами" вибиватись, буває для загалу так мало користи...

УКРАЇНЦІ НА ЗОЛОТІМ АВТОМОБІЛЕВІМ ЮВИЛЕЮ.

Американська преса широко розписалася про Золотий Ювилей Автомобільної Промисловости, що відбувся у Дітройті, де влаштовано з цеї нагоди різні величаві імпрези. Вчасі одної з них промовляв Триґва Лі, ґенеральний секретар Орґанізації Обєднаних Держав.

В тих святах брали участь теж і українці, а українські хористи та танцюристи здобули найбільше оплесків у виставі, що представляє історичний розвиток міста Дітройту.

Ювилейний Комітет звернувся був до адв. Івана Панчука зорґанізувати знагоди цього свята національні ґрупи, що виступилиб на святі в народних строях, а властиво в параді, яка була така велика, що подібної Дітройт ще не бачив, та якій приглядався міліон людей. У ній взяли участь теж і 20 національних ґруп. Між ними була українська національна ґрупа, що виступила з українським жовтоблакитним прапором. Совєтського прапору в параді не було.

Ґенеральний секретар О. О. Д., Триґва Лі, промовляв в Бригс Стадіюм перед публикою яких 40,000 осіб. Ґен. Кнудсен поручив адв. Панчукови приготовити „привітний комітет" з національних ґруп для привитання Триґви Лі та його товариства. Адв. Панчук вибрав 20 дівчат і хлопців з різних національних ґруп, яких нації є членом Обєднаних Держав, та їх повезли на летунське поле в Дітройті. Як надлетів літак з ґенеральним секретарем О. О. Д., то ці хлопці й дівчата сформувались у два ряди, а дві українські дівчини з хору „Думка", в гарних українських народніх строях, були у ряді перші й як такі перші повитали Триґву Лі. Він привитався, подаючи кожній руку, та розговорився з ними.

На офіційнім обіді в готелі Бук Кедилек, куди запрошено адв. І. Панчука з дружиною за заслуги в Ювилейному Святі, він мав нагоду розмовляти теж і з Триґва Лі. А при столі сидів разом з його секретарем, який запитував, яке є відношення американських українців до совєтського уряду, а теж американських поляків до теперішнього польського уряду в Варшаві. Адв. Панчук відповів, що відношення збоку тих людей є на 90% негативне як в одному, так і в другому випадку. Отсей секретар Триґви Лі був ще за царату в дипльоматичній службі в Петербурзі й є добре обзнакомлений з українською справою. Казав, що знав особисто П. Скоропадського, С. Петлюру та М. Грушевського. Теж добре знає Мануїльського як добре вишколеного, хитрого совєтського дипльомата.

До згадки про цей Золотий Ювилей треба ще додати, що українські дівчата були теж на почесній платформі вчасі величавого концерту в парку, де співав хор з 3,000 співаків і де виступали найкращі оперові сили.

„НАШ ОБРЯД".

Під таким наголовком пишеться у канадійськім двотижневику „Будучність Нації" таке: „Ми українці від часів св. апостолів словянських святих Кирила і Методія, від часів св. Ольги княгині і Великого князя святого Володимира, маємо свій власний обряд, питоменний нам, котрий хоча корінем сягав до первісних часів, як всі обряди, то однак витворений в нашім середовищу, нашим духом і проникливий нашою красою, був, є і остане нашим наскрізь. Він не є ані візантійський, ані словянський, ані грецький, він є тим саме, чим є: а саме він є український. І тому нема рації, нема причини, чому малиб ми його називати інакше. Коли однак робимо інакше і називаємо наш обряд всіми іншими назвами, тільки не тою, що йому приналежить, то замотуємо саму справу, притуплюємо свідомість і робимо дійсну кривду нашій культурі релігійній, нашій святій Церкві".

ВИВІСИВ ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР У ЛЬВОВІ.

Совєтські джерела доносять за часописом львівським „Вільна Україна" про „Львів і Урал", що побраталися... Ця ґазета пише таке: „На кращій вулиці нашого міста стоїть памятник, що увінчує славу уральських танкістів, які визволяли наше стародавне українське місто. Уралець Олександер Марченко перший підняв червоний прапор на львівському ратуші, проголосивши кінець гітлерівському гнітови. Імя героя носить один із майданів нашого міста".

До цього можна хіба додати, що проголосив кінець одного гніту, а початок другого...

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.